

Podsumowanie kontroli planowej przeprowadzonej w siedzibie Instytucji Zarządzającej w ramach programu Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027

Instytucja kontrolująca	Departament Zgodności Rozliczeń Środków Europejskich Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
Instytucja kontrolowana	Instytucja Zarządzająca Programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Termin kontroli	06 – 08 grudnia 2023 r.
Cel kontroli	Potwierdzenie istnienia i stosowania w IZ procedur zawartych w Opisie systemu zarządzania i kontroli oraz Instrukcji Wykonawczej w odniesieniu do następujących kluczowych wymogów dotyczących systemów zarządzania i kontroli określonych w załączniku XI do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060: <i>1. Odpowiednie rozdzielanie funkcji oraz pisemne uzgodnienia dotyczące sprawozdawczości, nadzoru i monitorowania zadań delegowanych instytucji pośredniczącej.</i> <i>2. Odpowiednie kryteria i procedury wyboru operacji.</i> <i>4. Odpowiednie weryfikacje zarządcze, w tym odpowiednie procedury kontroli spełniania warunków finansowania niepowiązanego z kosztami i uproszczonych metod rozliczania kosztów.</i> <i>7. Skuteczne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych.</i>

Zakres kontroli i zalecenia pokontrolne

Kluczowy wymóg dotyczący systemów zarządzania i kontroli: *1. Odpowiednie rozdzielanie funkcji oraz pisemne uzgodnienia dotyczące sprawozdawczości, nadzoru i monitorowania zadań delegowanych instytucji pośredniczącej*

Zalecenia:

1. Zaleca się zweryfikowanie IW IZ i odpowiednie zmodyfikowanie jej zapisów w celu zapewnienia zachowania rozdzielności funkcji pomiędzy naborami a weryfikacją WnP w odniesieniu do Dyrektora DW EFRR oraz Dyrektora DW EFS.
2. Zaleca się dostosowanie zapisów standardowej procedury akceptacji pism/dokumentów obowiązującej w IZ do obowiązującego w IZ systemu zastępstw, w celu zagwarantowania zachowania rozdzielności funkcji na poziomie Dyrektora DZ PR pomiędzy naborem projektów PT dedykowanych IP i LCiT, a weryfikacją wniosków o płatność składanych przez IP i LCiT.
3. Zaleca się uzupełnienie IW IZ w zakresie kontroli prowadzonych przez OK EFRR (Tom III) o zapis gwarantujący odpowiednie rozdzielanie obowiązków oraz zapewnienie obiektywizmu członków zespołu kontrolującego, mówiący, że członkiem zespołu kontrolującego dany projekt nie może być osoba biorąca udział w weryfikacji wymogów/warunków formalnych, ocenie formalnej i merytorycznej lub formalno-merytorycznej wniosku o dofinansowanie danego

projektu oraz osoba dokonująca weryfikacji wniosków o płatność w ramach tego projektu, zgodnie z deklaracją IZ.

4. Zaleca się rozważenie wprowadzenia w IW IZ oraz Regulaminie organizacyjnym UMWL, w odniesieniu do Zastępców Dyrektora DZ PR, DW EFRR i DW EFS, oznaczeń stanowisk np. Z-ca Dyrektora I i Z-ca Dyrektora II, jako uszczegółowienie zapisów OSZIK, w celu wyeliminowania ryzyka braku zachowania rozdzielności funkcji w ramach danego procesu realizowanego przez IZ FEL.
5. Zaleca się przeformułowanie zapisu w IW IZ (Tom IV rozdział 4.8 pkt. 4) w taki sposób, aby odzwierciedlał on faktyczną ścieżkę postępowania w zakresie realizacji zlecenia płatności w IZ FEL, z zachowaniem rozdzielności funkcji, pomiędzy weryfikacją wniosków o płatność a płatnościami.
6. Zaleca się usunięcie z zakresu kontroli systemowych prowadzonych przez IZ w IP opisanego w rozdziale 6.1 IW IZ (Tom II) *Prowadzenie kontroli systemowych* oraz z RPK 2023/2024 punktów: *realizacja założeń Roczego Planu Działań Pomocy Technicznej (RPD)* oraz *monitorowanie spełniania kryteriów desygnacji*.
7. Zaleca się uzupełnienie zapisów IW IZ w ramach kontroli prowadzonych przez OK EFRR (Tom III) w zakresie obowiązku podpisywania *Deklaracji bezstronności* przez ekspertów biorących udział w kontroli oraz weryfikację deklaracji składanych przez ekspertów, analogicznie do zapisów IW IZ dotyczących OK EFS (TOM IV).
8. Zaleca się ujednolicenie wzoru *Oświadczenia eksperta wydającego opinie w trakcie procedury odwoławczej o bezstronności* stanowiącego załącznik nr 9.1.2 do IW IZ (Tom V) oraz wzoru *Oświadczenia o bezstronności eksperta uczestniczącego w procedurze odwoławczej*, stanowiącego Załącznik nr 3 do Umowy o wykonanie opinii w trakcie procedury odwoławczej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Jednocześnie, zaleca się uzupełnienie zapisów IW IZ (Tom V) w zakresie obowiązku podpisywania Oświadczenia o bezstronności przez eksperta wydającego opinie w trakcie procedury odwoławczej w zakresie DW EFS.

Kluczowy wymóg dotyczący systemów zarządzania i kontroli: 2. *Odpowiednie kryteria i procedury wyboru operacji*

Zalecenia:

9. Zaleca się, w procesie weryfikacji oświadczeń o bezstronności składanych przez członków KOP w ramach naboru projektów PT, objęcie weryfikacją oświadczeń składanych przez Przewodniczącego KOP, Sekretarza KOP (oraz ich zastępców), a także rozważenie przyjęcia terminu na dokonanie weryfikacji, w taki sposób aby by w przypadku podejrzenia wystąpienia konfliktu interesów i konieczności wyłączenia z podejmowanych czynności osoby, której konflikt może dotyczyć, możliwe było zastąpienie jej innym członkiem KOP na tyle wcześniej, by nie było konieczności ponownego przeprowadzania całej procedury oceny WoD.
10. Zaleca się, w przypadku podjęcia decyzji o publikowaniu ogłoszenia o naborze w trybie niekonkurencyjnym na portalu, aby publikacja nastąpiła co najmniej w dniu rozpoczęcia naboru. W przypadku zmian Regulaminu wyboru projektów, zgodnie z art. 51 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, należy je opublikować wraz z ich

uzasadnieniem i terminem, od którego są stosowane, w taki sam sposób jak Regulamin wyboru projektów.

11. Zaleca się uzupełnienie obowiązujących w IZ procedur w zakresie oceny WoD w ramach PT (Regulaminu pracy KOP) o obowiązek każdorazowego dokumentowania procesu weryfikacji kart oceny przez Sekretarza KOP, również w przypadku braku uwag, w celu zachowania śladu audytowego.
12. Zaleca się uzupełnienie zapisów IW IZ o konieczność udostępniania zmian Regulaminu wyboru projektów w taki sam sposób jak regulamin wyboru projektów, zgodnie z deklaracją IZ.
13. Zaleca się zamieszczanie w Protokole z pracy KOP informacji w zakresie metodyki doboru członków KOP do oceny WoD zgodnie ze stanem faktycznym, a w przypadku doboru celowego z uzasadnieniem zastosowania tej metody.
14. Zaleca się uzupełnienie obowiązujących w IZ procedur dotyczących organizacji naborów w ramach PT o opis czynności dotyczących weryfikacji oświadczeń o bezstronności składanych przez członków KOP.
15. Zaleca się postępowanie zgodnie z obowiązującymi w IZ procedurami dotyczącymi przekazywania informacji w zakresie decyzji o dofinansowaniu projektu do OPŁ w DF.
16. Zaleca się zamieszczanie w Protokole prac KOP informacji w zakresie powołania ekspertów do KOP, a w przypadku doboru celowego wraz z uzasadnieniem zastosowania tej metody.

Kluczowy wymóg dotyczący systemów zarządzania i kontroli: *4. Odpowiednie weryfikacje zarządcze, w tym odpowiednie procedury kontroli spełniania warunków finansowania niepowiązanego z kosztami i uproszczonych metod rozliczania kosztów*

Zalecenia:

17. Zaleca się stosowanie w zapisach Zobowiązania do prawidłowej realizacji projektu terminu na przekazanie płatności do beneficjenta, zgodnie z art. 74 ust. 1 lit b) rozporządzenia ogólnego.
18. Zaleca się, w przypadkach upoważniania beneficjenta będącego państwową jednostką budżetową do wystawiania zleceń płatności, zgodnie z art. 188 ust 1 oraz 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm., zachowanie należytej staranności w trakcie weryfikacji WnP w zakresie sprawdzenia poprawności załączonych dokumentów, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii posiadania upoważnienia przez jednostkę do wystawiania zleceń płatności, jak również skuteczne egzekwowanie spełnienia przez Beneficjenta zapisów Porozumienia w zakresie przekazywania do IZ kopii zleceń płatności.
19. Zaleca się dostosowanie procedury weryfikacji oświadczeń o braku konfliktu interesów, w taki sposób, by obejmowała oświadczenia składane w odniesieniu do określonych zadań i przedmiotu, oraz prowadzona była na tyle wcześnie, by możliwe było podjęcie działań zapobiegających wykorzystaniu uprawnień przez pracownika w sposób, na który miałby wpływ jego interes osobisty, np. poprzez wyłączenie pracownika z danego procesu. Biorąc pod uwagę funkcjonujące w IZ procedury weryfikacji oświadczeń o bezstronności składanych przez członków KOP w ramach naborów oraz procedury weryfikacji oświadczeń o

braku konfliktu interesów członków ZWL oraz Dyrektorów/Z-ców Dyrektorów DW EFRR/DW EFS, zaleca się przyjęcie procedury weryfikacji oświadczeń dotyczącej wszystkich etapów wykonywania budżetu EU, z wykorzystaniem obowiązujących już w IZ mechanizmów weryfikacji oświadczeń w ramach naborów. W przypadku podjęcia decyzji o prowadzeniu weryfikacji na próbie, ważne jest by wielkość próby była proporcjonalna do czynników ryzyka przy jednoczesnym zachowaniu płynności procesu.

20. Zaleca się przyjęcie spójnego podejścia do konstrukcji oświadczeń o braku konfliktu interesów/bezstronności. Zdaniem ZK, przy konstrukcji oświadczeń warto wykorzystać elementy określone przez KE w Wytocznych KE dot. konfliktu interesów. Oświadczenie takie powinno odnosić się do okoliczności opisanych w art. 24 KPA i art. 61 Rozporządzenia finansowego. Biorąc pod uwagę konieczność zapobiegania konfliktom interesów na wszystkich etapach wykonywania budżetu UE, oświadczenia te powinny być dostosowane do danego procesu (np. poprzez dodanie dodatkowych zapisów, dotyczących braku udziału w ocenie wniosku o dofinansowanie).
21. Zaleca się uzupełnienie zapisów IW IZ w zakresie weryfikacji oświadczeń o braku konfliktu interesów członków ZWL oraz Dyrektora/Z-cy Dyrektora DW EFRR/DW EFS o weryfikację oświadczeń w ramach naborów realizowanych przez DZ PR (nabory PT), w tym oświadczeń Dyrektora/Z-ców Dyrektora DZ PR, zgodnie z deklaracją IZ.
22. Zaleca się poprawienie zapisów IW IZ (tom III) w zakresie właściwego nazewnictwa wzorów dokumentów znajdujących się w załącznikach do IW IZ. Ponadto zaleca się uzupełnienie IW IZ (tom III i IV) o obowiązek podpisywania przez osoby weryfikujące WnP dokumentu dotyczącego zachowania poufności, a także uzupełnienia załączników do IW IZ o wzór przedmiotowego dokumentu.

Kluczowy wymóg dotyczący systemów zarządzania i kontroli: 7. *Skuteczne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych*

Zalecenia:

23. Zaleca się objęcie weryfikacją udziału członków KM FEL w odniesieniu do zobowiązania zawartego w treści składanych przez nich Oświadczeń członka KM FEL. Zgodnie z Wytocznymi KE dot. konfliktu interesów, oświadczenia (w tym przypadku udział w konkretnych pracach KM FEL) składane przez wszystkie osoby biorące udział w wykonywaniu budżetu UE, a zatem też przez członków KM FEL, powinny być odpowiednio rejestrowane i podlegać weryfikacji (zgodnie z przyjętą metodyką).
24. Zaleca się doszczegółowienie zapisów Regulaminu KM FEL w zakresie źródeł informacji o okolicznościach, które mogą stanowić konflikt interesów u członka KM FEL, dotyczących „innych uprawnionych instytucji”, o informacje pochodzące ze zgłoszeń wewnętrznych i zewnętrznych, z uwzględnieniem formy przyjmowania takich zgłoszeń, pisemnego potwierdzenia przyjęcia takiego zgłoszenia przez Przewodniczącego KM FEL oraz udokumentowania przeprowadzenia weryfikacji.